

GÜNÜN EN GEÇ
SAATİNDE EN
SON HAVADİS-
LERİLE ÇIKAR
HALKGAZETESİ

Sahibi ve Umum Neşriyat
Müdürü :
HASAN RASİM US
Basıldığı yer
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

23

NISAN 1940
S A L I

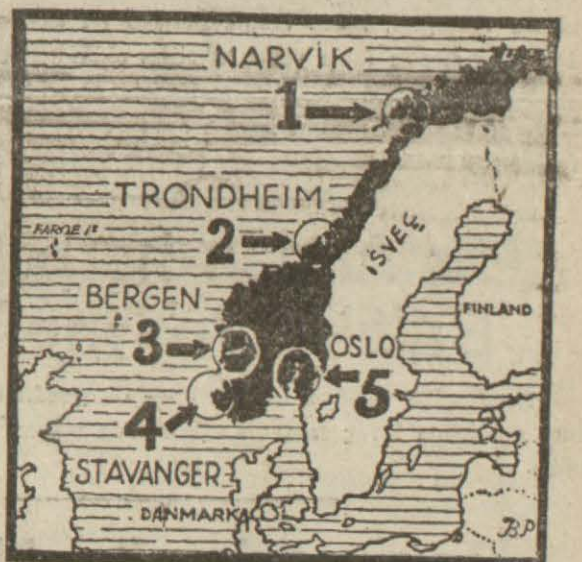
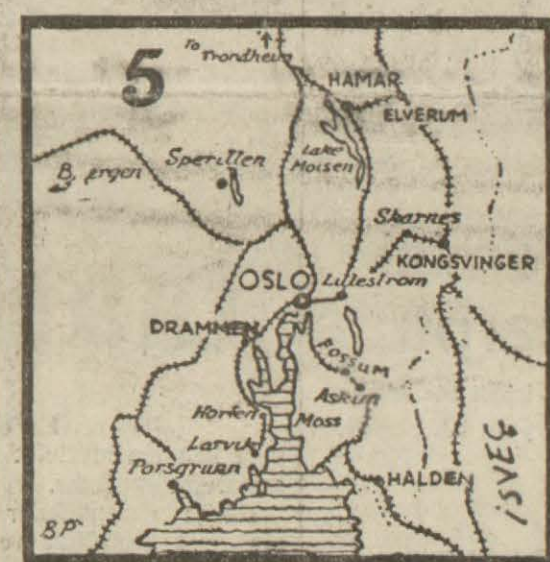
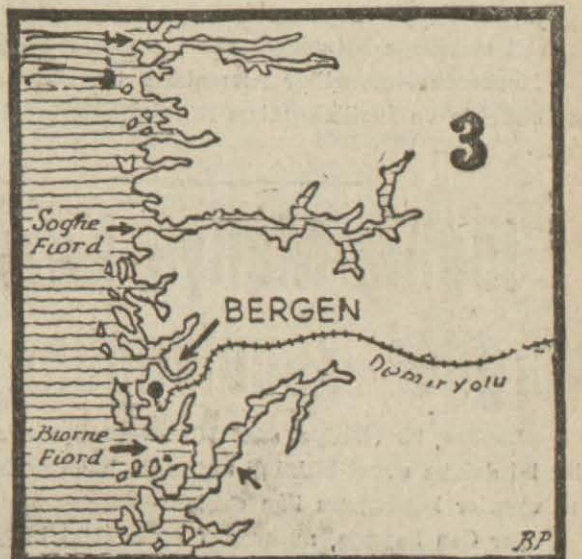
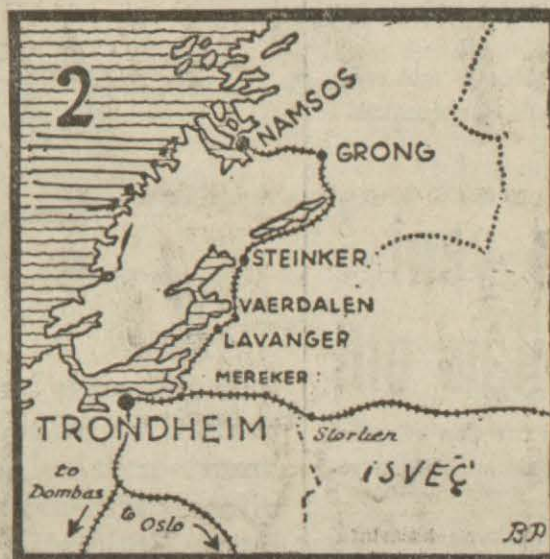
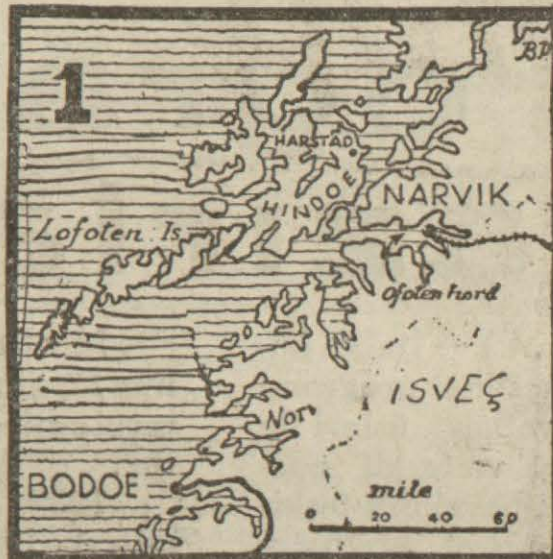
Numara : 230 Sene : 2
Tel. 23872 - Posta kutusu 214

Erzincan'da çok şiddetli zelzele !

Erzincan : 23 (A. A.) - Dün saat 14.52 de dipten gelen ve yarım dakika kadar süren çok şiddetli bir zelzele olmuş ve bir çok evleri yıkmıştır. Hasarat tesbit edilmektedir.

Müttefiklerle Almanlar arasında Norveçte şiddetli muharebeler oluyor. Bu haritada kara, hava ve deniz muharebelerinin bilhassa tekâşüf ettiği beş mntaka gösteriliyor.

Almanya İsveçe taarruz etmek üzere

Narvikteki Almanlar muhasarada; burada büyük bir harb bekleniyor

Norveç ve Danimarkadaki Alman üsleri bombalandı

Müttefikler cenuptan ve şimalden Trondhaym'ı sıkıştırıyorlar

Stokholm, 23 (A.A.) — Trondheyim'in 110 kilometre kadar cennubu şarkisinde ve İsveç hududundan 30 kilometre ötede bulunan Borosdan alınan haberlere göre Andalsnesden Bombaas'a giden ve Gudbermsdalden geçen demir

(Devamı 2 nci sayfa)

İtalya geniş bir teslihat programı hazırlıyor

(Yazısı 2 inci sayfa)

Belçika kabinesi

7 saat süren mühim bir toplantı yaptı

Brüksel 23 (A.A.) — Kabinenin öğleden sonra yaptığı toplantı 7 saat sürmüştür. Ve maliye nezaretinin istediği vergi tedbirlerinin tetkikine devam olunmuştur.

Millî müdafaa vergisi namı altında doğrudan doğruya bir vergi ihdas olunacak ve bütün vergilere, hiçbir esasta muafiyet olmaksızın, şamil bulunacaktır.

23 Nisan bayramı nasıl kutlandı ?

Millî hâkimiyet ve çocuk bayramı bugün şehirde büyük bir neşe içinde kutlandı. Saat 10 da Beyazıt da, binlerce küçük talebenin iştirak ettiği bir toplantı yapıldı. Bandonun iştirakile söylenen İstiklâl marşını, vali muavini Halûk Nihadın, bugünün manâ ve ehemmiyetini anlatan hitabesi takip etti. Vali muaviniinden sonra, büyük, küçük muhtelif hatipler tarafından nutuklar verildi, şiirler okundu. Beyazıttaki merasimden sonra, otomobillerle Taksime gidildi ve İstiklâl âbidesine çelenkler konuldu. Burada da bahriye müzikası İstiklâl marşını çaldı, erkek ve kız çocuklar şiirler okudular; nutuklar verdiler. Saat 11.30 da, maarif erkânının ve büyüklerin önünde bir geçitresmi yapan yarının muhtelif mntakalarında toplantılar, müsamere yapıldı. Maksimde saat 14 te 1500 kadar çocuğun velileri ile Fransız tiyatrosunda, çocuklara iki temsil verildi ve çay, pasta ikram edildi. Gülhane parkında da binlerce çocuk muhtelif eğlencelerle hoş vakit geçirdiler. Ve hepsinden evvel de, Saray burnundaki Ebedî Şef Ata-türkün heykelini ziyareti ve çelenk koymayı unutmadılar.

(Devamı 2 nci sayfa)

EN SON DAKİKA

Japonya, Romanyaya
İptidai madde ve petrol mukabilinde
Silâh verecek

Bükres, (A.A.) — İyi haber alan mahfellerde beyan edildiğine göre, Japonya, Japon eslihasını mukabil Romanyadan iptidai maddeler ve bil hassa petrol almağı teklif etmiştir.

İktisadî mahfellerde iki memleket arasında muntazam mübadele yapılmasını temin için Romanya hükûmeti ile bazı büyük Japon tröstleri arasında yakında müzakerelere başlanacağına dair verilen haberlerin teyyüt etmediği beyan edilmektedir.

Şimalde şiddetli bir
muharebe başladı

Londra, 23 (Radyo, saat 18) — Harbiye nezareti tarafından bir az evvel negredilen bir tebliğde Norveçteki harp vaziyeti hakkında malûmat verilmektedir.

Bu tebliğe nazaran, Trondhaym'ın şimalinde İngiliz kıtaları ile Alman askerleri arasında şiddetli bir muharebe başlamış ve Almanlar mukabil taarruzda bulunmuşlardır.

Merkezde Norveçliler Almanların tazyiklerine şiddetle mukave met etmekte ve İngiliz kıtaları Norveçlilerle müstreken çarpışmaktadır.

İngiliz Maliye Nazırı yeni
vergiler konulduğunu ilân etti

Londra, 23 (Radyo, saat 18) — Maliye nazırı Sir Con Saymın bir iki dakika evvel bitirdiği nutku ile hükûmetin bazı maddelere yeni vergiler koyduğunu ilân etmiştir.

Sir Con Saymın, nutkuna 7 ay evvelki bütçe nutkunu hatırlatarak başlamış ve bütçedeki tahmini hesabların bugüne kadar müspet netice verdiğini, hattâ umulduğundan iyi netice verdiğini, haftada 1 milyon sterlin fazla vergi tahsilâtı olduğunu söylemiştir.

Maliye nazırının verdiği malûmata göre, harbin ilk yedi ayında ki vergi varidatı, umumî harbin aynı devresine nazaran yedi misli fazladır.

Bir Alman harp gemisi
Baltıkta mayne çarptı

Londra, 23 (Radyo, saat 18) — Gorgenfristin isimli bir Alman harp gemisinin İsveç sahilleri açıklarında mayna çarptığı bildirilmektedir.

Danimarka ile Norveç
"hamileri,, tayin edildi!

Londra, 23 (Radyo, saat 18) — Hitler Norveçte işgal ettiği yerlerle Danimarka'nın "hami" lerini tayin etmiştir. Danimarkada Hitleri temsil edecek olan umumî vali, Almanyanın Kopenhag sefiridir; Norveçteyse Nazi mmtaka şeflerinden biri tayin edilmiştir.

23 Nisan bayramı
nasıl kutlandı?

(Başaralı 1 inci sayfada) Divanyolundaki Çocuk kütüphanesinde "Çocuk sıhhat sergisi" açıldı. Burada Dr. İhsan Sami tarafından bir nutuk verildi ve çocuklar tarafından şiirler okundu.

Fatih kazasında 3000 çocuğa şeker verildi. Fener nahiyesinde 68 fakir çocuk giydirildi.

Şehremini, Karagümrük ve diğer nahiyelede de aynı şekilde müsamereler tertip olundu.

Romanyada petrol istihlâki tahdit edilmiyor

Bükres, 23 (A. A.) — Petrol işleri komiserliği, dün akşam bir tebliğ negrederek dahili petrol ticaretinin birtakım tahdidata tâbi tutulmuş olduğuna dair memleket dahil ve haricinde de veran eden sayıları tezkib etmiştir.

Bu tebliğde Romanyanın müstehlikleri tahdidata tâbi tutulmasına mahal bırakmayacak miktarda petrole malik olduğu ilâve edilmektedir.

Ankara Caddesinin en işlek yerinde
Kiralık dükkân
Vakit Matbaası idaresine müracaat

DEN SONRA GELEN Haberler

Sovyet Rusyanın
Balkan siyaseti

Molotof, Berlin Elçisile Ribentropa yolladığı mektupta bunu izah ediyor

Alman hududu, 23 (A.A.) — "Havas" Emin bir menbadan alınan malûmata göre Almanyanın Roma sefiri Von Mackensen şimdi Berlinde bulunmakta ve Von Ribentrop ile görüşmektedir.

Diğer cihetten öğrenildiğine göre Sovyetlerin Berlin sefiri Schwartz Keff'in Moskavadan

Alman hükûmet merkezine dönmesi beklenmektedir. Sefir Molotofun Von Ribentrop'a yazdığı bir mektubu hamil bulunmaktadır.

İyi haber alan mahfellerde hasıl olan kanaate göre bu mektupta Sovyetler Birliğinin Balkan siyaseti hakkında malûmat verilmektedir.

İtalya geniş
bir silâhlanma
proğramı
hazırladı

Roma, 23 (A.A.) — İtalya hükûmeti, geniş bir teslihat programı tanzim ve tatbik ve hava üsleri ile hava servisleri inşa ve teşkil edebilmesi için askerî havacılık teşkilâtına 7600 milyon lîret kredi açmıştır.

Meclise tevdi edilmiş olan kanun lâyihası, bu kredinin şu suretle tevzi edileceğini natık bulunmaktadır:

1939 - 1940 mali senesi için 3 milyar, 1940 - 1941 senesi için iki buçuk milyar ve 1941 - 1942 senesi için de bir milyar 100 milyon.

Almanya İsveç
taarruz etmek üzere

(Başaralı 1 inci sayfada) yolu kâmilan müttetik ve Norveç kıtaatının elindedir.

Bütün şimendiferler ve yollar muhafaza altındadır ve Almanların demiryolu üzerine paraşütlerle kıtaat indirmek teşebbüsü tamamiyle akim kalmıştır.

Stokholm Tidningen muhabetinin bildirdiğine göre, Bombaas'a demiryolu kolunu tahrip etmek için paraşütlerle inen bir Alman müfrezesi imha edilmiştir.

Alman paraşütçüleri, talim yapmakta olan Norveç askerî mektep talebeleri tarafından görülmüş ve bunlar derhal takviye istemişlerdir. Kendilerine hemen bir Norveçli kayak müfrezesi gönderilmiştir.

Almanlar civardaki bazı çiftliklere sığınmışlar ve beraberlerinde 50 kadar sivil götürmüşlerdir. Almanlar, Alman karargâhı ile muhaberede bulunu yorlardı, tayyareler çiftlikler üzerine uçarak orada bulunan Alman paraşütçülerine yiyecek atmışlardır. Almanlar tayyarelerin attığı yiyecek paketlerinin toplanmasını sivilere emretmişlerdir.

HAMAR VE ELVERUM MINTAKASINDAKİ HAREKAT

Stokholm, 23 (A.A.) — Afton Bladet gazetesinin bildirdiğine göre Hamar ve Elverum mintakalarındaki harekâta İngiliz kıtaatı iştirak etmektedir.

Bombasdan bildiriliyor; İngiliz kıtaatı Rena'nın şimalinde Trondheim ile Elverum arasındaki demiryoluna gelecek Elverum istikametinde taarruzda bulunu yorlar.

Aynı zamanda, diğer İngiliz kuvvetleri de Lillehammer'a gelerek Hamar istikametinde taarruz ediyorlar.

İSVEÇ TAARRUZ YAKIN

Paris, 23 (A.A.) — Salâhiyetler Fransız askerî mahfellerinde Almanyanın İsveç hakkındaki tasavvurlarından bu sabah endişe ile bahsedilmektedir.

Bu mahfellerce, İngiliz kıtaları

nın Oslo'nun şimal mintakasından Norveç kıtaları ile beraber faaliyetinde bulundukları teyit edilmektedir.

NARVIKTEKİ ALMAN MÜFREZELERİ

Paris, 23 (A.A.) — Salâhiyetler Fransız mahfellerinde Norveçte vaziyetin pek müsait olduğu kanaati izhar edilmektedir. Norveçte ve Danimarka'nın şimalindeki Alman hava meydanlarının İngiliz tayyareleri tarafından bombardıman edilmesi üzerine Almanların hava faaliyeti dün azalmıştır.

Müttetik kıtaların karaya ihracı normal bir şekilde devam etmektedir.

Bu kıtaların ileri hareketi tesbit edilen plânlara göre inkişaf etmektedir.

Narvik mintakasından bulunan münferit Alman müfrezeleri şimdi tamamiyle muhasara edilmiştir.

İyi haber alan mahfellerde hakim olan kanaata göre Narvik meselesi yakında halledilmiş olacaktır.

NORVEÇ VE DANIMARKADAKİ ALMAN ÜSLERİ BOMBARDİ-

Londra, 23 (A.A.) — Hava nezareti bildiriyor:

Eevvelki gece İngiliz tayyareleri Norveç ve Danimarkada bulunan düşman hava üslerine yeniden taarruz etmişlerdir.

Oslo civarında bulunan Kjeller ve Fornebu hava meydanları bombardıman edilmiştir.

Aalborg'a yeniden taarruz edilmiştir. Evvelki gece yapılan akınlar esnasında dört İngiliz tayyaresinin düşürüldüğüne dair Almanlar tarafından verilen haberler doğru değildir. Yalnız bir tayyare üssüne dönmüştür.

NARVIKTE BÜYÜK BİR MUHAREBE BEKLENİYOR

Londra, 23 (A.A.) — Öğrenildiğine göre İngiliz kıtaatı, Trondheim'in 40 mil şimali şarkisinde kâin Stiklestad'a 20.000 mil kadar mesafede bulunan Stenikjer yolunu

işgal etmiş olan İngilizler tarafından püskürtülmüştür.

İyi malûmat almakta olan bir menbadan bildirildiğine göre Namsos'da karaya çıkarılmış olmaları muhtemel olan İngiliz ve Fransız kıtaatı, Norveç kuvvetleriyle tesri, ki mesal ederek Trondheim istikametinde cenuba doğru ilerlemektedirler.

Aynı menbadan bildirildiğine göre müttetikler, Alman tayyarelerinin bombardıman ve mitrilyözle, rinin ateşi ile iz'at edilmekte olmalarına rağmen halihazırda bütün demiryolunu ve Trandjem'e giden diğer bütün yolları kontrolleri altında bulundurmaktadır.

Müttetiklerin mengeneal, şimalden ve cenubdan Trandjem'i sıkıştırılmaktadır.

İyi bir menbadan haber alındığına göre Narvik'in ele geçirilmesi için yakında bir muharebe vukua gelecektir. Burada gehir dahilinde binden biraz fazla Alman mevcut bulunmaktadır.

Narvik'in garbinde İsveç hududunun çok yakınında Almanlar, demiryolunun ufak bir kısmını ellerinde tutmaktadırlar, fakat her canibinden ihata edilmiş bulunuyorlar.

Yarı resmî bir menbadan bildirildiğine göre sevkölceysi ehemmiyeti pek büyük olan Brandsdal vadisi, tamamiyle müttetiklerin elindedir.

İngiliz kıtaatı Lillehammer'e kadar ilerlemişlerdir.

AMERİKALILAR NORVEÇE YARDIMI İYİ KARŞILADILAR

Londra, 23 (A. A.) — Beynel-millet tediyat bankası idare meclisi reisi vikont Hisakira Kano matbuata beyanatta bulunarak demigir ki:

"Amerikada son ikamet esnasında İngiltere ile Fransanın Norveç yardım ettikleri gayi olur olmaz, müttetikler lehindeki hissiyatın geniş miyasa arttığını gördüm. İnfiyatların nüfuzu azal maktadır. Hitlerin Norveç sergilemesine gelinece, bu hususta söyle-necek fazla bir şey göremiyorum. Bu mvaaffakiyetizliğin neticeleri Hitler için pek vahim olacaktır."

Yugoslav Başvekil
muavini ile
mülakat

Bükres, 23 (A.A.) — Kurentul gazetesi Zagrepteki hususî muhabirinin Yugoslavya başvekil muavini Maçek ile yaptığı bir mülakatı nesretmektedir.

Bu mülakat esnasında Maçek, bilhassa Sırplarla Hırvatlar arasında 26 ağustos 1939 da aktedilen itilâfın Tuna havzasındaki bütün milletler için bir misal teşkil etmesi lâzım geleceğini ve Avru padaki sulh davasına hizmet edecek olan siyasi ve iktisadî işbirliğinin ancak bu suretle tahakkuk edebileceğini söylemiştir.

Meşhur bir
Fransız romancısı
öldü

Meşhur Fransız romancı ve hikâyecisi Binet - Valmer ölmüştür. 1875 te Cenevrede doğmuştur. Fakat asıl vatan olarak kendisine Fransız toprağını seçmişti.

Birçok güzel ve edebî romanların ve sayısız hikâyelerin müellifiydi.

Türk okuyucuları bu velûd muharririn hikâyelerini ve adaptasyonlarını hemen hemen her gün gazetelerimizin hikâye sütunlarında okumuşlardır.

Romancı son zamana kadar sıhhatteydi. Bu ayın 21 inde sabahın ikisinde kısa bir rahatsızlıktan sonra gözlerini hayata ebediyen kapamıştır.

Maruf adaptasyoncularımıza baş sağlığı diler, "Allah başka keder vermesin!", deriz.

Galatasaray
Demirspora
3 - 2
Mağlup

Ankara, (Telefonla) — Şehrimizde bulunan Galatasaray takımının bugün Demirspora hususî bir müsabaka yapmıştır. 23 Nisan hâkimiyeti millîye bayramı dolayısıyla bütün devair ve müesseseler kapalı olduğundan sahaya binlerce meraklı doldurmuştu.

Müsabakaya başlandıktan sonra cumartesi ve pazar günleri iki kez müsabaka yapmış olan Galatasaraylılarda yorgunluk alâmi görülmüyordu.

Müsabakanın ilk devresi 2-2 berabere bitti. İkinci devrede bir gol daha çıkaran Demirsporlular müsabakayı 3-2 kazandılar.

No. 89

Yazan: Orhan Rahmi Gökçe

KADAR GELEN Haberler

Japonya ile Amerika arasında harp muhtemel

BİR KAC SATIPLA HADİSELER Danışe

* Kocaali mebusu Sırt hakkındaki tahliyat evrakı Ankara'da alâkadâr makamlardan geçmiş ve üzerindeki taktikler bitirilmiştir. Evrak dün Ankara'dan İstanbul'a gönderilmiştir. Bugün emniyet müdürlüğüne gelecek, fakat tatil olması münasebetiyle yarın muameleye konacaktır.

Bu suretle Sırtın yarın askeri mahkemeye tevdi edileceği anlaşılmaktadır. Evrakın Ankara'dan buraya gelmesi de muhakemenin İstanbul'da yapılacağını kat'i olarak göstermektedir.

* Vakıflar İdaresi Bakırköy sabık tahliyatı İbrahim Hakkı Taner zimmî ve ihlâs suretiyle 158 lira alıngından ikinci ağır ceza mahkemesi tarafından 5 sene 4 ay 5 gün ağır hapis, 3 sene, 10 ay 20 gün memuriyetten mahrumiyet cezasına, ihlâs ve zimmî yetkânı olan 158 lira 54 kuruş tahsil zamanına kadar yüzde beş faiz yitirilmekle ödenmeye, 41 lira mahkeme harcı vermeğe mahkûm edilmiştir.

* Geçenlerde memleketimizde taktikler yapan pasif koruma mütehassısı Amiral Muren'in tavsiyesi üzerine belediye gehrin büyük mezarlıklarında, meydan ve yangın yerlerinde siperler kazmağa karar vermiştir.

* Almanya'dan kaçan Çek gençlerin, den 54 kişilik bir müteccat kafesi bugünkü konvansiyonella gelmiştir.

Bunlar da Fransaya gideceklerdir. Böylece kısa bir müddet transit kamp istanbuldan geçen Çeklerin mik tarı harbin başından beri 3000 i bulmaktadır.

Fakat, bu rakam Balkanların muhtelif yerlerine itica eden firarîlerin pek az kısmıdır.

Almanya'dan kaçanların 150.000 den fazla olduğu söyleniyor. Bunların mü'min bir kısmının da böylece parti partı gelmeleri bekleniyor.

* Romanya ile olan ticarî münasebetlerimizin yeniden tanzimini için bir ticaret heyetimizden Bükreşe gitmesi kararlaştırılmıştır.

* Ticaret heyetimiz Romanyadan alacağımız petrol ve benzinle evvelce yapılan anlaşmalar mucibince Romanya ile karşılıklı ticarî münasebatımızda esas tutulacak her iki memleketin para kıymetleri üzerinde müzakereler yapacaktır.

* Demir tedarikindeki müşkülâtı do layışla gerimizin imar planına dahil bazı inşaatın ve bir arada Dolmabahçe stadyumu ile Mecidiyeköy'deki şehir hastanesinin inşaatını teahhur edecekleri haklarında haberler üzerine malumatına müraaat edilen val ve belediye reisi Dr. Lütfi Kırdar imar işlerine fasla verilmeyeceğini söylemiştir.

* Hükûmet, stok demirler hakkındaki kararname hükümlerine göre, derhal mübayaasına lüzum görülen demirleri piyasa fiyatı üzerinden satın almağa bağlamıştır. Diğer taraftan demir ihlâlâtı birliği hesabına Amerika'dan yeni getirilen demirlerden de i-cap eden kısmı hükûmetçe mübayaal olmuştur.

* Memleketin muhtelif mntakalarında zelzele devam etmektedir. İki gün evvel Karsta olan bir zelzele neticesinde, civar köylerden Tükmen-ken köyünde 72 ev oturulmayacak derecede harap olmuştur.

* Bulgarlarla ticarî münasebetlerimizin arttırılması yolunda iki memleket tacirleri arasında başlı-yan temaslar çok hararetlenmiştir.

Bu maksatla geçenlerde Sofyaya giden tacirlerimizden altı kişilik bir grup bugünkü konvansiyonella dönmüştür. Bunlar, teğebbüsleri -na iyi netice verdikleri, Bulgarla- rın fabrikalar için lüzumlu olan bir çok iptidai maddeleri memleketi- nîzden tedarike karar verdiklerini söylemişlerdir. Bundan başka Ma- caristanda tetkiklerde bulunan bir Türk maden müessesesi mümessili de gelmiştir.

Macarlar madenlerimize çok a- laka göstermişler ve makine mu- kabiliinde bunları ihâl edebilecek- lerini bildirmişlerdir.

Macarlar, memleketimizden tü- lün mübayaalarını da arttırmağa menopolî erkânından Yoza'nın ri- vasetinde dört kişilik bir heyet bu- günlerde gelecek bütün satınalmak üzere tacirlerimizle görüşecektir.

Uzak Şarkta vaziyet

Amerika millî müda- faasını tehdit ediyor

Amerika bahrî harekât reis muavininin şayanı dikkat sözleri

Vaşington, 23 (A.A.) — Bahrî harekât reis muavini amiral To- ousing, âyan meclisi hariciye en- cümneninde aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

“Uzak Şarkta vaziyet, millî müdafaamızı açıkça tehdit etmektedir. Uzak şarkta vaziyetin değişmesi yüzünden çıkma- sı muhtemel bir harbe sürüklene- cegimizi tahmin ediyorum. Ja- ponyaya karşı tek bağımız mu- harebe etmek vaziyetinde kalma- mız icap eder.”

Hatip, Fransa, İngiltere ve Hollanda'nın Amerika'ya yardım etmeleri ve Büyük Okyanustaki üslerinden Amerikan gemilerinin istifade edebilmeleri için bu üç devlette uzlaşmalar yapılması teklifini ileri sürmüştür.

Amiral Toussing, sözlerine şu suretle devam etmiştir:

“Harp, bir deniz muharebe- si şeklinde olacaktır. Biz Japon- yayı istilâ edemeyeceğimiz gibi Japonya da Amreikayı istilâ ede- mez. Fakat Japonya, Filipinleri istilâya teşebbüs edecektir.”

Hatip netice olarak, Filipinler de zapt ve teshiri kabul olmayan bir deniz üssü ve hiç ara verme- den yeni zirhilar inşası teklifinde bulunmuştur.

Vaşington, 23 (A.A.) — Harp- ten kaçınılmayacağına dair To- ousing tarafından yapılan beyan- at, Amerika hariciye nazırı Cor- dell Hull'un nazarı dikkatini cel- betmiştir.

Hull, matbuata beyanatta bu- miş olduğu bir harici siyaset ta- kip ettiğini ve Toussing'in her- halde şahsî kanaatini izhar etmiş olacağını söylemiştir.

Harp ve Bulgaristan

Bulgar başve- kilinin çok mühim beyanati

Sofya, 23 (A.A.) — Bulgar a- jansı bildiriyor: Bulgar başvekilî Filov, halen eyaletlerde bir tetkik seyahati yapmaktadır.

Filov, Şimalî Bulgaristanda U- garçin köyünde binlerce köylü ölümleri bir nutuk söylemiş ve de- miştir ki:

“Dünyanın trajik hadiseler geçirdiği bu zamanda, bizler, Bulgaristanda, inhiraf etmeksi- zin sulh ve bitaraflık, yaratıcı ekonomik faaliyet ve kültürel ter- rakki ve millî birlik siyasetini takip ediyoruz.

Memleketimiz, başlamış olan harbe sürüklenecek mi? Herke- sin bidden sorduğu sual budur.

Aziz köylüler, size şurasını te- min etmeliyim ki, yalnız Bulga- ristanda değil fakat, Balkanlarda da daha uzun müddet sulhten istifade etmek için esaslı ümitle- rimiz vardır.

Şundan katiyetle eminim ve bunu bilhassa tebarüz ettirebili- rim ki, bizim için sulhün bozul- masını intaç edeceğinden korku- lacak her hangi bir şart veya hâ- dise mevcut değildir.”

Bulgar başvekilinin bu sözleri, binlerce köylünün şiddetli ve ha- raretli alkışlarıyla karşılanmıştır.

İtalyanın karar saati yaklaşıyor mu!

Roma, 22 (A.A.) — D. N. B. ajansı bildiriyor:

Roma şehrinin teessüslü yıl dönümü münasebetiyle, Duçenin İtalyan milletine hitap eden sözlerini gazeteler, “çalışmak ve silâhlı olmak” ibareli, tri başlıklarla nesretmektedirler.

Tevrêr diyor ki:

Tarihte, milletler, daima “i- lerlemek veya geride kalmak” kararına varmışlardır. Bugün İtalyanın karar vermesi lâzım- dır. Menabil ve kuvveti artmış- tır. Fakat hayatı sahası değiş- memiştir. Kapıları yabancı bir devletin işgalinde bulunan bir denizde kapalı İtalya kudreti- ne uygun olarak yayılmak im- kânından mahrumdur. Karar saati, gitgide daha yaklaşıyor.

Macaristandaki Amerikalılar ayrılıyorlar

Sefaret “yollar kapan- madan,, Macaristandan uzaklaşmalarını tavsiye etti

Londra, 23 — Budapeşte ve Newyorktan gelen haberlere göre Budapeştedeki Amerika tebaa- sına birer mektup göndermiş ve kendilerine Amerikaya dönmele- rini tavsiye etmiştir. Bu mektup- larda deniliyor ki: “Harbin Av- rupanın cenubu şarkisine doğru yayılacağına dair malûmat mev- cut olmamakla beraber henüz yollar kapanmadan hareket et- mek muvafıktır.”

Norveçte Alman mukavemeti kırılmak üzeredir

Stokholm, 23 (A.A.) — Dageus Nyther, müteffiklerin kıtaatı ile Norveçlilerin Narvikte bulunan Al- manları çember içine almış oldukla- rını bildirmektedir.

Paris, 23 (A.A.) — Norveçte vaziyet, müteffikler lehine inkişaf etmek- tedir. Uç harp cephesi mevcuttur, fakat Norveçli ekspeler, Alman muka- vemetinin bir iki gün zarfında kırıl- cağı mütealesimde bulunmaktadır.

Narvik, tahliye edilmiştir. Narvik, müteffiklerin eline geçtiği zaman Al- manya, kat'i surette demir madenlen- den mahrum olacaktır.

Diğer taraftan Narvik civarında bulunan bazı Alman kıtaları her tür- lü malmazeden mahrum bir halde kalmışlardır.

Alman kıtaatı, alelacele istihkâm- lar inşa etmeğe çalışmaktadır.

SAAT : 13.40

Pariste gizli komünist teşkilâtı

Paris, 23 (A. A.) — Paris zabıtası, gizli bir komünist teşkilâtı meydana çıkarmıştır. Bu teşkilâtın mühim harb sanayiî müesseselerinde müteaddid şubeleri vardır. 74 kişi tevkif edilmiştir. Mevkuf- ların hepsi de askeri mahkemeye sevk edilmişlerdir.

Alman tayyarelerinin İngiltereye akını

Londra, 23 (A. A.) — Alman tayyarelerinin dün akşam İngilte- renin cenub sahilleri üzerinde uçuşlar yapmış oldukları haber veril- mektedir. Mitrilyöz sesleri işitilmiş ve bomba infilâklarının neticesi olarak muhtemel bulunan büyük alevler görülmüştür.

Londra, 23 (A. A.) — Hava nezareti aşağıdaki tebliği nesretmek- tedir:

Dün akşam İngilterenin şark ve cenubu şarki sahilleri açklarında müteaddid Alman tayyareleri görülmüştür. Bunlar ihtimal ki Tay- mıs ve Humber nehirleri mansablarına mayn koymağa teşebbüs edi- yorlardı.

Hava dafî bataryaları ve İngiliz harb gemileri birçok yerlerde a- tes açmışlardır. Projektörler gökyüzünü aydınlatmışlar ve İngiliz av- cı tayyareleri, düşman tayyarelerini yakalamak için havalanmışlardır.

Belçika üzerinde yabancı tayyareler

Brüksel, 23 (A. A.) — Millî müdafa nezareti, Neufchateau üze- rindeki tayyare uçuşlarından ve orada yukua gelmiş olan hâdiseden ayrı olarak birçok cenebi tayyarelerin dün Belçika arazisinin bitaraf- lığını ihlâl etmiş olduklarını bildirmektedir. Bu tayyarelerden ikisinin Alman olduğu anlaşılmıştır. Tayyare dafîi toplar, müteaddid defalar faaliyete geçmiştir.

Bir Belçika tayyaresi düştü

Brüksel, 23 (A. A.) — Bir Belçika askeri tayyaresi, Steenok - Kerzeel yakınında düşmüştür. İki yaralı vardır. Tayyare, mühim su- rette hasara uğramıştır.

Yaman reis, put gibi duruyor- du. Doğan geriye dönerken, Yaman reis hürmetle eğildi. Aleksandr şaşırmsı gibiydi. On- lar çıkınca:

— Hayır - diye mırıldandı- Bu nasıl insan? Bunun bir korsan olabileceğine kat'iyyen aklım er- mez. Bu, olsa olsa, maceraperest bir Türk şehzadesidir. Düşmanın bu kadar merd ve kahraman olu- şu da fena değil. Böylelerle dö- vüşmeği, neticede ölsem bile, şe- reflî sayarım.

Aleksandr, Doğan hakkında nasıl düşünmüşse, Doğan da onun hakkında aynı hükümü vermişti:

— Nasıl buldun Yaman reis, kahraman birşey değil mi?

— Öyle görünüyor..

— Görünüyor değil, öyledir. Ben tecrübesini yaptım. Türk o- laydı, iyi arkadaşlık ederdik. U- nutma, onu kaldırt..

— Unutmam kaptan.

Doğan yürürken tayfalar, ona derin bir sevgi ve hürmetle bakı- yorlardı.

— Ganimetler nasıl çocuklar? Hepsi birden bağırtılar:

— Senden iyi ganimet olmaz kaptan!

Doğan birdenbire Yaman reise döndü:

— Hayır, hasta yerinde kalsın, Emrine bir tayfa ver. Haydi. Yelkenler açılın, sahile doğru ilerliyelim. Bakalım, neler ola- cak?

Doğan kendi gemisine döndü- ğü vakit, güvertede, güzel bir hayalet gözüküyordu. Kollarını o- na doğru uzattı:

— Sevgilim! Kiyara!..

— Ruhum!.. Doğanım!..

— Prenses nerede?

— Kamarasında. Onu biraz u- yusun, diye bıraktım..

Doğan, sevgilisine yaklaşıırken, tayfalar da başlarını iğerek yavaş yavaş çekildiler, onları başbaşa bırakmak için kaybolup gittiler.

Güzel Kiyara, şimdi daha me- su ve tam toprağını bulmuş bir gül gibi daha renkli, daha şuh ve ferahlı idi. Bulunduğu yerden, muhteşem bir tablo gibi görüklü- yordu.

İlk ayrılış dakikalarının, onu çok şaşırttı muhakkaktır. Çün- ki meçhul mukadderatın cereya- nına kapılıyordu. Büyüdüğü, a- bışığı, yaşadığı Venedikten, ak- rabalarından, çocukluk ve genç- ilk hatıralarına ait şeylerden u- zaklaşıyor, Türk ve Müslüman bir erkeğin kollarında uçuş bu- caksız, bazan fırtınalı ve kudur- mus, bazan tertemiz ve sakin de- nizlere gidiyordu. Bu gidiş iyi miydi, değil miydi? İstikbali ta- yin edilemek imkânsızlığı kar- şısında, meçhul bir endişenin kal-

binî siktirimi duymuştu.

Fakat seviyordu. Aşk dediği- ni yapacaktı. Aşk mantık ve ihtiyat istemezdi. Esasen saadet bile bunlara muhtaç değildi. Sa- adet bazan, en tehlikeli, en kor- kunc hareketlere rağmen gene gelirdi ve bazan da, ne kadar ağ- örülürse örülsün yaklaşılamazdı.

Yalnız İrini tereddüt etmişti:

— Benim ayrılmış şüpheli mucip olacaktı.

Fakat öyle şartlar altında kal- mışlardı ki, Dorotanın hizmetçi- sinin bile onlarla beraber şehir- den uzaklaşması lâzım gelmişti. Bunu, Doğan da istemişti. Çünkü şehirde kalması takdirinde, bir takım sırların duyulması ihtima- li vardı. Gerçi artık ona da itti- madi vardı, fakat ihtiyatı elden bırakmamak gerekti.

Doğan, esasen her tadbiri al- mıştı. İyi bir hava ile yedi saat içinde, gemisine yetebilecekti. Gene kendi adamlarının itimat ettiği hafif ve seri bir kayak becc- li gündüzlü, liman ağzında bekli- yordu. Doğanın kendi kendine gülererek söylediği yegâne şey şu idi:

— Her üç kadın da beni sevi- yor. Gerçi bunların ikisi artık haklarını kaybetmişlerdir. Fakat herhangi delice bir kıskançlık başıma bir iş çıkarmısal.

Doğan, Duğanın da boş dur- mayarak, kendisinden şüphe ede- bileceğini, bir taraftan şehirde ta- harriyat yapmakla beraber, diğer taraftan da donanmasından bazı parçaları açıklara göndereceğini tahmin etmişti. Ve, işte bu dü- şünce ile, Venedik donanmasının normal bir seferle gece vakti ne- rede bulunabileceğini de hesap- lamış, mahut boş gemi oyununu oynamıştı. O bu oyunu vakile, a- zılı bir Yunan korsanına da oynat- mış ve herifi yakalayarak grandî direğine asmıştı.

Fakat Doğan, gene biliyordu ki, donanmanın diğer parçaları da onu takip edeceklerdi. Brakıp gimeği, bir şerefsizlik sayıyordu. O, ancak toprakta iken bunu ya- pabilirdi. Fakat denizin üstünde dalgalanan şöretî birkaç Venedik donanmasma bile feda edemiyec- kek kadar gururu vardı. Bilhassa, yanında sevdiği kız bulunuyordu. Onun gözleri önünde, böyle bir ârı nasıl itirak edebilirdi?

Birdenbire, Yaman reisin sesî duyuldu:

— Kaptan!.. Soluna bak!..

Doğan, Kiyarayı kollarından bırakmadan başını çevirdi. Kiy- ara da oraya baktı ve gizliyemedi- ği bir telâşla:

— Belki de Venedik gemileri -dedi- takip ediyorlar.

(Devamı var)

Secme fıkralar

Hesabı doğru veren

Ağanın biri çobanlarını toplar- mış onlardan koyunlarının hesa- bını soruyormuş. Her çoban sıra ile ağanın odasına girip hesap veriyor ve dışarı çıkıyormuş. Si- rası en son gelen, ağaya şöylece hesap vermiş:

— Yüz koyundan ellisi dalak- tan öldü. Yirmisini kurt kaptı, yirmisini sel aldı, götürdü. Do- kuz taneyi de kestim, pastırma yaptım, işte derisi. Sütünden de sana bir çömlek yoğurt yapıp ge- tirdim.

Ağa hiddetle yoğurt çömleğini alıp çobanın başına geçirir. Yüzü gözü bembeyaz yoğurt içinde di- şarı çıkan iğgüzar çobana arka- daşları bu halin sebebini sorarlar. — Hesabı doğru verenin yüzü ak çıkar, - der.

İhtiyar şahitler

İki kişi yekdiğeri aleyhinde dava açmış. Davacının biri 40 lokmanın içine birer altın koyup kadıya verilmek üzere hademeye teslim etmiş, hademe üçünü ken- disine ayırmış. Davacılar kadının huzuruna çıktıklarında hâkim sor- muş. Biri 40 şahit getirdiğini söy- leyince hâkim hademeye:

— Dışarıda 37 şahit gösterdin üçü nerede?

Hademe aşırıldığı 3 lokmanın hesabı sorulduğunu anlayarak hemen cevap vermiş:

— Şahitlerin üçü çok ihtiyar olduğu için yukarıya kadar çıkar- mamışlar, aşağıda bekliyorlar.

Yahudinin duası

Bir Müslüman, bir Katolik a- rasında konuşurlarken Müslüman Katoliğe:

— Bizde bayramda ne kadar kurban kesilirse sizden de o ka- dar kessinler, deyince, buna Katolik:

— Bizde de yortularda ne ka- dar yumurta boyarlarsa sizden de o kadar gebertsinler demiş.

Bu muhavereyi iğten Yahü- diye:

— Sen ne dersin? diye sormuş- lar. O da:

— Ne diyeyim, Allah ikinizin de duasını kabul etsin cevabını vermiş.

Palavra müsabakası

Gaskonyahlar pek mübalâğacı olmakla manurturlar. Biri Pariste, diğeri Marsilyada oturan iki Gaskonyalı birbirlerine tesadüf ederler.

Pariste oturan der ki:

— Birader! payitahtın telefon- ları o kadar terakki etti ki ses işi- tir işitmez konuşan hissiyatı ne merkezdedir, kederli mi, sevinçli mi hemen anlaşıyor.

— O bir şey değil, bizim Mar- silyadakiler o derece tekemmül etti ki geçen gün yemekten kal- kınca şehrin öbür ucundaki bir arkadaşıyla görüşmek üzere te- lefon başına gittim. Daha ilk cüm- leleri söyleriz söylemez “sen sarımsak yemişsin, kokusu geldi”, demez mi? O gün de hakikaten sarımsaklı yemek yemiştin.

Hitler'in Dostuydum

10

Yazan: KARL STEPANEK

Hitler bu suretle, Avusturyayı harbe sokmuş ve kendi aleyhinde fena fikir besleyenler temizlenmiş oldu.

Garp cephesinde birçok Avusturyalıları Zigfrid kahramanları deniyor.

Bir oğlunu cepheye kaybetmiş Viyanalı bir anne ile götüştüm. Propagandanın tesiri altında acı acı müttefiklerin aleyhinde bulundu. Lâkin Almanlara olan nefretini de gizlemedi.

Kanaatime göre, bu nefret gittikçe umumileşmek üzeredir. Bu kanaat bende şu vak'a ile husule geldi:

Höyric, şarap içilen bir yerde arkadaşlarımla oturuyordum.

Prusyalı subaylarla Viyanalı bir grup arasında bir münakaşa çıktı. Münakaşa kızıştı ve iş yumruğa döktü. Viyanalıları daha kalabalık oldukları için subaylar dayak yedi.

S. S. Polisleri gelmeden sıvıştırları sırada, lokantada döğüşü heyecanla seyretmiş olanlar, Viyanalıların sırtlarını okşadılar ve kaşmalarına yardım ettiler.

S. S. Polisleri geldikleri zaman dayak yiyen subaylardan başka kimseyi bulamadılar.

Almanlarda Harbin en enteresan kısmı Nazilerin seferberlik sistemidir.

Almanlarda, askerler sınıf sınıf çağırılmazlar. Yoklamaya çağırılan gruplar arasında 20 yaşından 42 yaşına kadar olanları vardır.

Mesela, harp ilân olunur olunmaz, 22 yaşlarında genç bir arkadaş askere alındı. Mektep ve sınıf arkadaşı olan, gülbüz ve sıhhatli bir arkadaş ise ben Almanlardan ayrıldığım zamana kadar sivil geziyordu.

Bu işin esrarını öğrenmek istedik. Seferberliğin, alf'ne sırasıyla isim üzerine yapıldığını zannettik halbuki vaziyet böyle de değildi.

Mintaka mintaka çağırıldıkları zannettikçe de, bu nazariyemiz de boşa çıktı.

Nihayet işin içinden kısa bir zaman sonra çıkabildik.

Almanları askere, ve cepheye gönderen Alman gizli polis teşkilâtı Gestapo idi.

Bir Alman vatandaşının cepheye, turist olarak harice veya san'atkar olarak sivil kalmasına karar veren Gestapodur.

Eğer siyasi vaziyeti hoş gitmiyorsa kısa bir talim devresinden sonra derhal cepheye gönderilir. Orada, icap eden vaziyete göre, kendisine tehlikeli vazifeler verilir.

Sovyet paktını tenkit eden Nazilerden Mayer Kuadde geçenler de cepheye şehit düştü!

Birçok parti mensupları, cepheye gönderilmedikleri için kendilerini bahtiyar saymazlar.

Haritten gelecek tehlikeyi da hildeki tehlikeye tercih ederler.

Askerler bile Nazilerden hoşlanmazlar.

Cepheden dönen genç bir subaya, orada bulunan askerlerin fikirlerini sordum:

"Hitler'in, Avusturyalı, Çek ve Alman lehlerine öğrettiği şeyi söylüyorlar. - Almanya ile itihak etmek isteriz."

Çok iyi bir dostum olan bu subayın bana yalan söylememiş olduğuna eminim.

Bütün Alman askerleri eve dönmek istiyorlar, bu muhakkaktır!

Alman askeri bundan dolayı itaatsizlik etmeyecektir. Cesurcasına kendilerine verilen emirleri yapacaklardır.

Yalnız şu vakti, 1914'de harp eden askerlerin ruhi vaziyetleri ile mukayese edilemezler.

1914'te Alman askerleri Almanya'yı müdafaa etmek için harp ediyorlardı. Bugün ise Göbelsin propagandası tesiri altında kalmağa mecbur olarak harp ediyorlar.

Polonya harbinden dolayı hiç bir Alman askeri gurur duymadı. Hatta harp hikâyelerini anlatırlarken hafif hafif sıkılıyorlardı da.

Almanya'da, mirıldanmalar gittikçe artıyor. Hitler için ölen çocukların anneleri acaba ne diyecekler?

Erkeklerin isyan etmesinin önüne geçenler kadınlar. Lâkin bir millet kadınları bedbinleşirse o memleketi idare edenlerin müteahhuz bulunmaları lâzım gelir.

Anneler çocuklarının hava hücumunda öleceklerini düşündükçe korkuyorlar. Şimalde, erkekler

rini öldürecek olan topların seslerini duyuyorlar.

Büyük muharebeler başlarsa ölümler binler aşırsa, hayat şartları güçleşirse kadınlar "yeter" diye bağracaklar.

Her Alman, Nazi olsun olmasın, büyük ve kanlı muharebeler ârifesinde olduğunu biliyor. Hayat şartlarının gittikçe kötüleşeceğini de biliyorlar.

Bunu bildikleri için, yavaş yavaş bedbinliğe düşüyorlar. Lâkin şunu hatırlatmak isterim ki hiç bir Alman ihtilâl yapmağa hazır değildir.

Fakat tedrici bir surette o istikameti almaya başladığını söyleyebiliriz.

Bütün Berlinliler, Almanya'daki Nazi teşkilâtının her hangi bir ihtilâli bastıracağı derecede kuvvetli olduğunu bilir.

İhtilâli gruplar yarım düzineden, kendilerine itimat eden ar kadaşlardan ibarettir. Bunlar, aralarında dertleşmekten başka bir şey yapmazlar.

İkinci bir grup vardır ki, azçok sabotaj hareketleri yapmak, Münih'te bomba patlatmak, işçiler arasında risaleler dağıtmak gibi faaliyet gösterirler.

İngilterede birçok insanlar, Hitler aleyhtarlarının, muntazam bir teşkilât dahilinde ve elbirliği ile çalışmalarını zannederler. Fakat bu böyle değildir.

Bunların birleşmeleri, zamana ve fırsata mütevakıftır.

Naziler, harice karşı mücadele etmekten yorulduktan sonradır ki, dahil düşmanlar onlara darbeyi indirecek.

Hattâ o zaman bile ihtilâl teşkilâtlandırılmış şekilde vücut bulmayacaktır.

Almanya'da, hayat şartları tahammül fersa bir raddeye gelirse isyanlar olacak Naziler bu isyanları bastıracağız, fakat bu isyanlardan biri muhakkak muvaffak olacaktır.

Nazizm yıkılmağa başladığı zaman, Hitler, Göring, Hess ve Göbels dertsiz kalacaklardır.

Düşenin dostu olmaz derler! Naziler den aleyhtarı oldukları halde, Almanların, bir zaman ihtimal ettikleri kiliselerle dönecekleri görülmektedir.

Bir çok Almanın benim İngilterede bulunuma gıpta edecekleri muhakkaktır; zira ben cehennemden uzak bulunuyorum.

Nazmi efendi birdenbire ciddî ve soğuk bir sesle:

"Pekâlâ, farzediniz ki hayatımın tehdit edilmesinde daha esaslı sebepler vardır ve ben bunları sizden saklıyorum. Beni muhafaza etmek vazifesini deruhte ediyor musunuz?"

"Tabii ediyorum. Fakat bana karşı biraz daha itimat göstermiş olsaydınız vazifemi daha kolaylaştırmış olurdu."

"Belki bu itimadı bir gün sizden esirgimeyeceğim. Fakat bugün şundan emim ki evlâdır. Benim hayatımda namustaninkiraf edilmiş bir gün, bir dakika yoktur... Buna rağmen ben birtakım cana susmuş düşmanlarla karşılaşm. Ben yalnız başına onları yenemeyeceğim. Bunun için ikinci şubenin en genç ve en değerli komiserine müracaat ettim. Sizi evime davet ettim. Hem de Nazari dikkati celbetmek üzere herkesle beraber bulunmanızı temin ettim. Dostlarla beraber... Derken sizin kızmı karşı muamelenizi ve onun size karşı zaafını sezerek aranızda bir rabita tesis imkânını düşündüm. Sizin bir hukuk mezuunu olduğunuzu öğrendikten sonra servet farkını asla kale almadım ve kızmın temayülünü teşvik ettim. Beni yakından takip etmiye tekrar başlayan tehlike zail olur olmaz kızmıla evleneceksiniz. Olur mu?"

"Kabul efendi hazretleri... Emrinize hazırım. Yalnız sizin henüz bir sır olarak benden saklamak istediğiniz izahatı bir taraf bırakalım; fakat kabul buyursunuz ki vazifemi kolaylaştıracak bazı malûmata ihtiyacın var."

"Tabii... Bu malûmatı size Anadoluhisarına gider gitmez vereceğim."

İKİNCİ KISIM

KÖŞKTE BİR MİSAFİR

Mustafa Nazmi efendi ile kızını Anadoluhisarına taşıyan eşyası bir arabayı bile doldurmadı. Sahildeki, yalıların arkasındaki yoldan kısa bir yoluyla çıkılan büyük köşk baştan başa dayalı, döşeli idi.

Köşkün etrafı ağaçlar, fındık ve armut gibi meyevadan üzümlü bağlarına kadar her türlü ağaçlarla ve çiçlerle kaplı idi. Çam ağaçlarının arasından Boğazın mavi suları, sahildeki yalıların bir ikisi ve karşıda Rumelihisarından başka birşey görülüyordu. Zaten köşkün istikametindeki tepelerde uzakta, çok uzakta başka bir köşke bahçesindeki su değirmeninden başka birşey yoktu.

Manzara, hele kıış başlangıcında hüznüver idi. Ağaçlar kuru-

Anadoluhisarında Hayret

2

Nakleden: İLHAMİ SAFA

muş, yollar yaprak kırmıtları ve kuru dallarla dolu ve kimsesiz. Nazmi efendinin köşkünün bazı pencelerinden bütün gün canlı olarak görülen mahlûk bir iki kuştan ve sücû ile ekmekçiden ibaretti. Kül rengindeki gök yekpare bir örtü halinde köşkü çevreliyordu.

Kuzguncuk yolu üstündeki yalıların ancak bir ikisinde hayattan eser vardı. Ötekilerin penceleri, pancurları, perdeleri kapanmış, derin bir uykuya dalmış gibiydiler.

Burhan Şefik düz ve ıslak yoldan köşke çıkan bir kışla sapına aşağıdan köşkün bir kısmını görünce gayri ihtiyarı durakladı.

Bu köşk hakikaten esrarengiz idi. Hele bu mevsimde, burada kalmak için bu köşkün esrarına karışmış olmak lâzımdı.

Anadoluhisarı acaba yazın da bu kadar sakin ve huzun midir? Burhan bu semtin yazını bilmediği için Fahirenî sözlerine hak vermi.

Köşk, eski bir Abdülhamit paşası tarafından yaptırılmıştı. Tavanlarındaki yıldızların binlerce altın eritip süslettiği söylenirdi. Sarı boyası zamanla çoktan dö-

külmüş. Ve köşk uzaktan renksiz gibi görünüyordu. Geniş pencerelerindeki pancurların ikisi ağıktı; ötekiler sımsıkı kapanmıştı. Köşke çıkan keci yolunun iki tarafında sarmaşıklar ve hanımelleri güllerin boynu bükük dalları kalmıştı.

Biraz Daha ötede, fakat daha uzakta büyük daireler çizen bir araba yolu vardı.

Fahire, gayri resmi nişanısına menfi bir cevap alacağından emin bir tavırla:

"Bizim Anadoluhisarını nasıl buldunuz?"

Diye sordu. Burhan Şefik tereddütsüz cevap verdi:

"Köşkünüz mükemmel... İnsanda tarihi kıymeti olan bir âbide hissini veriyor."

Hind mabedi gibi birşey... Hatta onlar kadar esrarengiz dehlizleri, köşeleri ve ne maksatla yapıldığı bilinmeyen mahzenleri, bodrumları vardır. Ben bu köşkte, kendimi bu asırdan başka bir asırdan zannedirim. Sanki başka bir devir yaşıyor muyum gibi bir hisse kapılırm. Siz duymuyor musunuz? Garip, bütün âsabi

gerginleştiren bir de kokusu vardır. Ya hayaletine ne dersiniz?"

"Ne hayaleti?"

Fahire gülmeğe başladı ve elile köşkün kapısında efendilerini istikbale çıkan Abbasi gösterdi. Burhan da gülmekten kendini alamadı.

Köşkün ağır açılan büyük kapısının aralığında kaybolacak kadar cüssesiz, başında beyaz bir takke, sırtında yerlere kadar uzanan siyah bir aba ile Abbas bir hayalet, korkunc bir fevkal-beşere benziyordu. Hayret edilecek bir çeviklikle sıçradı. İki basamak merdivenden dar keçi yoluna indi ve Nazmi efendi onu misafirine tanıtarak:

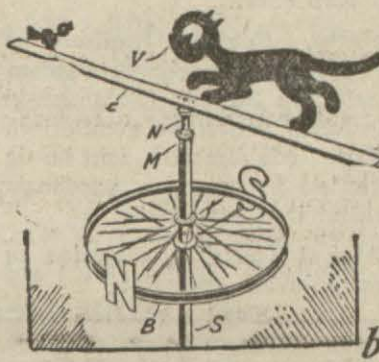
"İşte bizim Abbas, dedi. Onu Arabistandan getirdim. Bana son derece sadık ve bağıdır. Köşkün muhafazasını ona tevdi ettim. Tek başına bu köşkü hem temizler, bahçeyi, bağrı düzeltir, hem de etrafında kuş uçurtmaz."

Abbas, efendisini, hanımını etkiledi. Genç misafirin elini öptü. Burhan bir saniye içinde gözlerine inikâs eden siyah gözlerin nüfuzunu ve zekâsını hayretle gördü.

Köşkün ihtiyarı sahibi, dostane bir tavırla Abbasa:

"E, Abbas... dedi. Ne haber bakalım? Seni görmeyeli bu taraflarda bir yenilik var mı?"

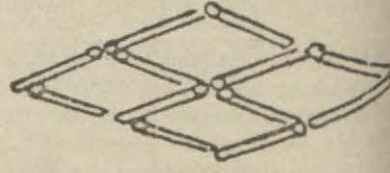
Pratik bilgiler

RUZGAR İŞARETİ

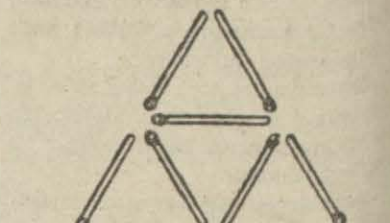
Eski bir bisiklet tekerleği, bir boru, bir tahta ve tenekeden yapılmış bir kara kedi balkonunuza bahçenizi süsleyerek rüzgârın istikametini göstermeye yarar. Güzel boyandığı takdirde çok hoş bir manzara arzeder.

Oyun

KIBRİTLERLE

12 kibritle yapılmış dört çene dört köşe görüyorsunuz. Bu oniki kibritle üç tane dört köşe yapabilir misiniz? Halli yarın.

Dünkü müselles oyununuz halledilmiş şekli,

Günlük bulmaca

Soldan sağa:

1 — Geçici, Fakat, 2 — Köyün bir yuğu, 3 — Beyaz, Şart edati, Asmak, emir, 4 — Keskin, Bir harf, 5 — Denir, Vücuttağı şig. 6 — Edat, Elekten geçirmek, 7 — Büyük Yeşillik, Yol, 8 — Bir edat, Sana, 9 — Uzaklık ifade eder, 10 — Kabile, 11 — Faydalı bir hayvan, Arzu.

Yukardan aşağı:

1 — Ay, Bir hububat ölçüsü, 2 — Mısır hükümetinin merkezi, 3 — Maktan emir, Bir edat, Haya, 4 — Demiryolu, Atif edati, Telhiz, 5 — lev lekeli, Hararet vahidi kıyasatı, 6 — Asillik, Bir nota, 7 — Kalın bir nevi kumaş, Emmekten emri, Zehir, 8 — Nefi edati, Ermekten emir, Bir harf ve bir nevi cedvelin ismi, 9 — Dava vekili, 10 — Esaret, bulunulan zaman.

98 No. 11 bulmacamızın halli:

Soldan sağa:

1 — Delipetro, 2 — Edir, Tarih, 3 — Lâm, Lems, M, 4 — 1, Ararat, 5 — Oydu, Gel, 6 — Re, H, Eten, 7 — Mîdi, P, L, E, 8 — Asabi, 9 — N, Nekare, M, 10 — Fa, İnkilâp.

Hikâye

BİR SİR

Nakleden: BURHAN BURÇAK

İki güneş arasında, bir sağnak, sıcak haziran gününü serinletmişti. Gariç çarşısı etrafını saran çiçekler gibi kıpkırmızı kesilmişti. Rauf'ten rihimin üzerine atlayarak kendini bekliyen dostuna:

"Ne şairane bir köşe! diye bağırdı. Besim arkadaşımın ellerine sarıldı:

"Beş sene! Ne çabuk geçti! diyordu. Mektepteki hayatlarını, gençliklerini, harp zamanlarını bir arada geçiren bu iki arkadaş uzun uzun kucaklaştılar.

Ayrıldıkları zaman Rauf tekrarlardı: Ne şairane köşe! Bunları söylerken yavaş yavaş arkadaşının omuzunu okşadı. Besim taşra güzelliğini methe ahdetmiş bu istanbullu taşkınlığını hafif bir tebessümle karşılayordu. Lâfife ederek:

"Bahçemi görüncüye kadar sabret, dedi.

"Ah! Evet bahçeni ve karmı... Besim birdenbire, birçok kadın kalbini kendine bağlayıp harap eden tebessümle açılan inhinak dudaklarını muntazam dişle rinin üzerine kaplatarak tekrarlardı:

"Üzerine karmı... Rauf kendi kendine: "Bu da ne? Acaba karmı mı?" dedi.

Bu kadar çirkin miydi? Çirkin de lâf mıydı ya? Kara, kuru: Bir deri bir kemik. İnce bir ağız. Kocaman şiş bir burun. Çukura batmış kara gözleri. Kemikleri dışarı fırlamış bir alın.

Kesik saçları ince demetler halinde yüzüne gözüne yapışmış; sanki hiç bir süsün çirkinliğini örtmeyeceğine kanaat getirmiş gibi dümdüz soluk kurşını bir elbise giymiş. Fakat kendine hiç de yakışık almayan güzel bir ismi vardı:

Nazende... Besim:

"Nazende, dedi. Sana en iyi arkadaşım "Rauf" u takdim ediyorum.

Nazende safdıl bir mektep çocuğu tavrıyla selâm verdi. Rauf otomobile gelirken dikkat etmeğe vakit bulamadığı yolu, etrafındaki asır görmüş ağaçları seyretmek için birdenbire yüzünü çevirdi.

Duvarlara tırmanan gül fidanları güneşe karşı açılmış kapıları, pencerelerin

etrafını sarıyor; içeride herşeyi, bahçelerin sabaha has taze kokusu içinde, pırıl pırıl parlıyordu. Alçak sedirlerin üzerinde büyük aynalar, bakırdan, kristaldan ve porselenden renk renk vazolar içinde kokuları etrafa saçan çiçeklerin hayalini çoğaltıyor; derinleştiriyordu.

Öğle yemeği büyük bir sevinçe vesile oldu. Yemek için kullanılan herşey bağın, bahçenin yahut güneşin mahsulüydü. Rauf adetâ lezzetli yemeğin ne demek olduğunu bugün öğrendi.

Pancar gibi kırmızı beceriksiz bir hizmetçi hizmet görüyordu. Daha doğrusu mutfakta hazır duran yemek kaplarını odaya kadar getiriyordu. Ondandır da Nazende yemekleri kesiyor, parçalıyor; kocasıyla misafirine taksim ediyordu. Kendi hemen hemen yemiyordu. Sade her yemekten - sanki lezzetinden emin olmak için - bir lokma alıyordu. Bütün yemek sırasında yalnız iki defa söz söyledi, o da kocasına misafirin bardağına su koymağı hatırlatmak için...

Yemekten sonra salona geçildi. Nazende kahve, çigara, likör ikram etti... Ve kocasıyla misafirini baş başa bırakarak ortadan çekilip gitti.

Rauf bir müddet İstanbuldan bahsetti. Besimin vaktile korta ettiği, baştan çıkardığı, sonra yüzüstü bırakarak, hal-kin kapışa kapışa aldığı hafif romanlarında maceralarını naklettiği kadınlardan haberi vermi.

Sonra, o susunca, arkadaşı başladı. Bu, İnzivanın zevkından, herkesi hayrete düşürdüğünden bahsetti. Sıra yeni başladığı eseri anlatmaya başlayınca bülbul kesildi: Yeni bir romana başlamıştı. Bu romanda her günkü hayatı basit, dümdüz ve feci bir yaşayıştan ibaret olan bir adamın doğup öldüğü görülmüyordu.

Fevkalade hiç bir hâdise geçmiyor, azizim, hiç... Ama biliyor musun? Bu, ilk satırımdan sonra satırına kadar son derece meraklı birşey olacak. Evet, son derece meraklı... Çünkü içinde, herkes, kendi kendini, kendi mayasını görecek. Sevgisiz ve neş'esiz geçen hayatın ne elim bir işkence olduğunu öğrenecek...

Rauf dalgın dalgın dinliyordu. İçinde bir türlü erimeyen bir düşünce vardı. Muttasıl kendi kendine:

"İyi ama, ne diye bu kadınla evlendi?"

Diyordu. Bir türlü soramadığı bir sual dikkatini kâretiyor; zihnini kötürümleştiriyordu. Fakat Besim hizmetçilerden bahsederken sözü "o" na getirince kulak kesildi Besim:

"Yemekte bizim hizmetçiyi gördün, diyordu. Ondandır başka bir de ihtiyar bahçıvanımız var... O da yemekten ortalka kadar her işe Nazende bakar. Demin öreğe bayıldım... Bu akşam da öbür yemekleri tadacakmış. Bak ne nefis şeyler! Nazendenin iyiliği yalnız bundan ibaret değil. Evin içinde intizam, temizlik. Bir kâğıdım yahut bir kitabım kaybolursa hemen bulunması için bir sözüm kifayyet eder. Böyle bir hizmetçi para ile tutulmaz azizim... Ele geçirir geçirmez evlenmeli. Ben de böyle yaptım. Ve onun bütün zahmetine, yorgunluğuna mukabil verdiğim şey bir parça aşk... Evet, bir parça aşk... Herhangi bir vezk oyuncuğuna vereceğim aşk gibi bir aşk."

Kapının arkasından ahif bir feryat, kısa, iltihaye benzer bir feryat duyuldu... Sonra koştan birinin ayak sesleri aksetti... İkisi birden sıradılar... Besim kapıya atıldı; koştanın kim olduğunu görmedi, fakat anladı. Rauf döndü. Yüzünde perişan bir ifade ile:

"Mutlaka Nazende söylediklerimi işitti. Belki beni. Gidip bakayım... Hemen birşeyler söylemek ve kandırmak lâzım. Eğer işi yoluna koyamazsam sen hemen gitmelisin. Hemen... Ona görünmeden. Bilsen öylevesveseli. Öyle içlidir ki. Ah! Çok fena oldu..."

Acele acele uzaklaştı. Ve ancak ikinci zamanı döndü. Yüzü sapsarıydı:

"Hiç bir yerde bulamadım, dedi. Nereye gitmiş olabilir yarabbi?.. Gittiği yer bahçedeki havuzun dibiydi. Birkaç saat sonra oradan çıkıp getirdi. Ner...

Nazende, zavallı sadık hizmetçi, bir sır yüzünden ölmüştü.